

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 59/23

Luxemburg, 18 april 2023

Arrest van het Hof in zaak C-699/21 | E.D.L. (Op ziekte gebaseerde weigeringsgrond)

Europees aanhoudingsbevel: een kennelijk risico voor de gezondheid van een gezochte persoon rechtvaardigt de tijdelijke opschorting van de overlevering van die persoon en verplicht de uitvoerende autoriteit om de uitvaardigende autoriteit te verzoeken om informatie over de omstandigheden waaronder zij deze persoon beoogt te vervolgen of te detineren

Indien de overlevering kan leiden tot het risico dat een ernstig zieke persoon onmenselijk of vernederend wordt behandeld en dit risico niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen, mag de uitvoerende autoriteit het aanhoudingsbevel niet uitvoeren

Op 9 september 2019 heeft de rechter in eerste aanleg te Zadar (Kroatië) een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd tegen E.D.L., die in Italië woont, met het oog op strafvervolgung in Kroatië.

De rechter in tweede aanleg te Milaan, die bevoegd is om dit aanhoudingsbevel uit te voeren, heeft naar aanleiding van een psychiatrisch deskundigenonderzoek vastgesteld dat E.D.L. lijdt aan een psychotische stoornis die medische behandeling en psychotherapie vereist en dat een gevangenisstraf zou leiden tot een ernstig risico van zelfdoding. Deze rechter heeft geoordeeld dat uitvoering van het Europees aanhoudingsbevel de behandeling van E.D.L. zou onderbreken en zou leiden tot een verslechtering van zijn algemene gezondheid, met mogelijk bijzonder ernstige gevolgen. Verder heeft hij vastgesteld dat de Italiaanse bepalingen waarbij het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel is omgezet, dit soort gezondheidsredenen niet noemen als grond voor weigering van overlevering. Om deze reden heeft hij het Italiaanse grondwettelijk hof verzocht om de grondwettigheid van deze bepalingen te toetsen.

Het Italiaanse grondwettelijk hof heeft zich tot het Hof van Justitie gewend omdat deze zaak naar zijn mening niet alleen betrekking heeft op de verenigbaarheid van de betrokken bepalingen met de Italiaanse grondwet, maar ook op de uitlegging van het Unierecht dat bij deze bepalingen ten uitvoer wordt gelegd. Aangezien in deze bepalingen niet is vastgelegd dat de overlevering van de gezochte persoon kan worden geweigerd in geval van een chronische en mogelijk ongeneeslijke ziekte, heeft het grondwettelijk hof aan het Hof de vraag voorgelegd hoe het risico kan worden vermeden dat de gezondheid van deze persoon, wiens omstandigheden in geval van overlevering merkbaar zouden verslechteren, ernstig wordt aangetast. In het bijzonder vraagt het zich af of de uitvoerende rechterlijke autoriteit de uitvaardigende rechterlijke autoriteit dient te verzoeken om informatie waarmee een dergelijk risico kan worden weggenomen en of zij de overlevering moet weigeren indien zij niet binnen een redelijke termijn de vereiste garanties heeft ontvangen om dit risico uit te sluiten.

In haar arrest van vandaag **brengt de Grote kamer van het Hof in herinnering dat de beginselen van wederzijds vertrouwen en wederzijdse erkenning in het Unierecht van fundamenteel belang zijn en dat laatstgenoemd beginsel de hoeksteen vormt van de justitiële samenwerking in strafzaken.**

Hieruit volgt ten eerste dat de uitvoerende rechterlijke autoriteiten alleen op grond van de uit het kaderbesluit voortvloeiende redenen kunnen weigeren een Europees aanhoudingsbevel uit te voeren en, ten tweede, dat weigering van uitvoering bedoeld is als een uitzondering, die strikt moet worden uitgelegd. Er geldt immers een vermoeden dat in de lidstaten adequate zorg en behandelingen beschikbaar zijn voor de verzorging van onder meer ernstige chronische en mogelijk ongeneeslijke ziekten. Wanneer echter op basis van objectieve gegevens blijkt dat er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat overlevering van een gezochte persoon kennelijk een risico voor zijn gezondheid vormt, **kan de uitvoerende rechterlijke autoriteit – bij wijze van uitzondering – deze overlevering tijdelijk opschorten.** De uitvoerende rechterlijke autoriteit moet bij haar beoordeling van dit risico rekening houden met het in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie opgenomen verbod op onmenselijke of vernederende behandelingen. Om onder dit verbod te vallen moet de betrokken behandeling echter een minimumdrempel van ernst bereiken die het onvermijdelijke niveau van lijden dat inherent is aan detentie, overstijgt.

Wanneer de uitvoerende rechterlijke autoriteit in het licht van de haar ter beschikking staande objectieve gegevens beschikt over zwaarwegende en gegronde redenen om aan te nemen dat overlevering van de gezochte ernstig zieke persoon hem zou blootstellen aan een reëel risico van een significante daling van zijn levensverwachting of een snelle, aanzienlijke en onomkeerbare verslechtering van zijn gezondheidstoestand, **moet zij de overlevering dus opschorten.** Om in dit geval een doeltreffende justitiële samenwerking te waarborgen, **moet zij de uitvaardigende rechterlijke autoriteit verzoeken alle informatie te verstrekken over de omstandigheden waaronder zij de gezochte persoon beoogt te vervolgen of te detineren. Indien voornoemd risico op basis van door de uitvaardigende rechterlijke autoriteit geboden waarborgen kan worden weggenomen, moet het Europees aanhoudingsbevel alsnog worden uitgevoerd.**

In uitzonderlijke omstandigheden is het echter mogelijk dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit, gelet op de door de uitvaardigende rechterlijke autoriteit verstrekte informatie, tot de slotsom komt dat de betrokkene in geval van overlevering aan de uitvaardigende lidstaat een reëel risico loopt op een onmenselijke of vernederende behandeling en dat dit risico niet binnen redelijke termijn kan worden weggenomen. **In dit geval moet de uitvoerende rechterlijke autoriteit weigeren het Europees aanhoudingsbevel uit te voeren. Indien dat risico wel binnen een dergelijke termijn kan worden weggenomen, moet met de uitvaardigende rechterlijke autoriteit een nieuwe datum voor de overlevering worden overeengekomen.**

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en de samenvatting](#) van het arrest zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

